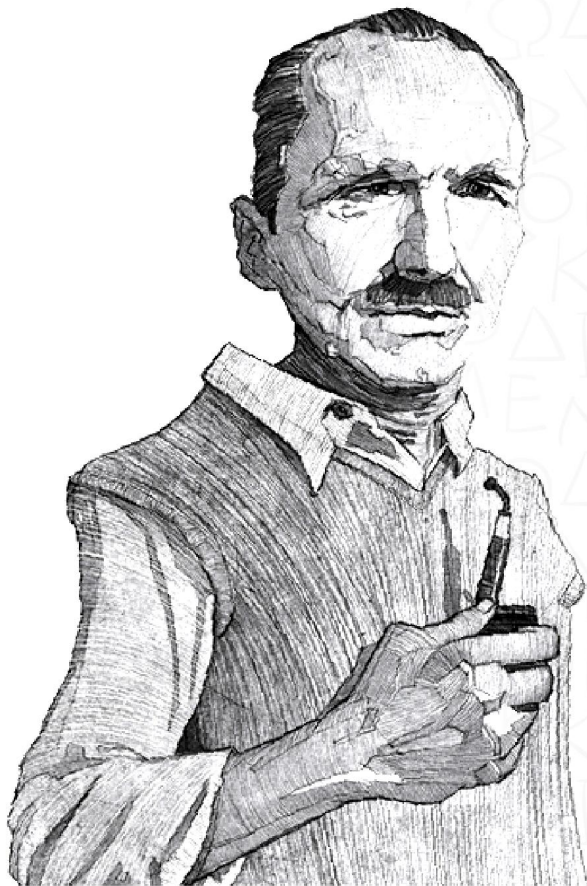

Νεοελληνική Γλώσσα

Γ'
Γυμνασίου

Τετράδιο Σπουδής
α τεύχος

ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ
1883-1957

 ΑΡΝΟΣ
Online Education

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ & ΑΣΚΗΣΕΩΝ

★ **100%** ★
επιτυχία
Μέθοδος
ΑΡΝΟΣ

Περιεχόμενα

Ενότητα 1 – Η Ελλάδα στον κόσμο	2
Ενότητα 2	8
Γλώσσα – Γλώσσες και πολιτισμοί του κόσμου	8
Ενότητα 3	25
Είμαστε όλοι ίδιοι είμαστε όλοι διαφορετικοί	25
Ενότητα 4	31
Ενωμένη Ευρώπη και Ευρωπαίοι πολίτες	31

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Λύσεις

Ενότητα 1 – Η Ελλάδα στον κόσμο

Κείμενα

Κείμενο 1

1. Να εξηγήσετε τι φράσεις.

Μακραίωνη διαδρομή: πορεία που διαρκεί πάρα πολλά χρόνια

Κοιτίδα του ευρωπαϊκού πολιτισμού: ο τόπος στον οποίο γεννήθηκε κάτι και όπου για πρώτη φορά καλλιεργήθηκε και αναπτύχθηκε

Οικουμενικό στη διάστασή του ελληνικό πνεύμα: καθολικό, αυτό που απλώνεται παντού

Την πεμπτουσία του σύγχρονου ευρωπαϊκού πολιτισμού: το νόημα, την ουσία

2. Να δώσετε λέξεων του κειμένου.

Πολιτισμός: κουλτούρα, μοναδικό: ξεχωριστό, θεμελίωσε: εδραίωσε, χαρακτηριστικά: γνωρίσματα, διακρίνουν: διαφοροποιούν, προέχουσα: πρώτη

3. Σύμφωνα ... Ευρώπης;

Ο ελληνικός πολιτισμός έχει προσφέρει πολλά στη θεμελίωση του ευρωπαϊκού πολιτισμού. Αρχικά, στην Αρχαία Ελλάδα αναπτύχθηκαν σε μεγάλο βαθμό η φιλοσοφία, η φιλολογία, οι τέχνες, το θέατρο, τα οποία αποτέλεσαν τη βάση για τους Ευρωπαίους. Συγχρόνως, στην Αρχαία Ελλάδα καλλιεργήθηκε για πρώτη φορά το δημοκρατικό ιδεώδες, το οποίο μεταλαμπαδεύτηκε στον σύγχρονο κόσμο, καθώς και οι ιδιαίτερες αξίες και αρχές της, όπως η πειθαρχία, η τελειότητα, το μέτρο, η σοφία και η ομορφιά.

4. Να δώσετε ... κείμενο.

Τίτλος κειμένου: «Η μεγάλη προσφορά των Ελλήνων»

Κείμενο 2

1. Υπογραμμίστε του ποιήματος.

Κέντρο του αρχαίου θεάτρου, Έλληνας αυτός...ωραίος, η ελληνική ηχώ, την αιώνια ιαχή του διθυράμβου.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

2. Πώς «ανύποπτος»;

Ο νέος του ποιήματος δεν έχει καμία αίσθηση για το αρχαίο ελληνικό παρελθόν. Στέκεται στο κέντρο του αρχαίου θεάτρου ανύποπτος, χωρίς δηλαδή επίγνωση της σημασίας και της αξίας του χώρου. Μπορεί να βγάξει μια κραυγή, αλλά αυτή η κραυγή δεν εκφράζει τον θαυμασμό του για τον χώρο στον οποίο βρίσκεται. Ωστόσο, ακόμα κι αν νιώθει θαυμασμό, δεν θα τον εκφράσει, για να μην κατηγορηθεί για προγονολατρικές εμμονές που δεν εμπίπτουν στη σύγχρονη φιλοσοφία.

Κείμενο 3**1. Μελετήστε ... και Ρίτσος.**

Υπάρχουν μεγάλες διαφορές στον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζουν τα ποιητικά υποκείμενα το βάρος της αρχαιοελληνικής κληρονομιάς. Ο νέος στο ποίημα του Γ. Ρίτσου κατακλύζεται από ευχάριστα συναισθήματα όταν αντικρύζει τον αρχαίο ναό, τον οποίο αντιμετωπίζει με επιφανειακό και επιδερμικό τρόπο («μια απλή κραυγή» [...] «για να δοκιμάσει την ηχητική του χώρου»), όπως θα τον αντιμετώπιζε και ένας τουρίστας. Αντίθετα, το ποιητικό υποκείμενο στο ποίημα του Γ. Σεφέρη έρχεται σε επαφή με τα μνημεία του αρχαιοελληνικού πολιτισμού, γεγονός που του ξυπνά αρνητικά συναισθήματα (φόβος). Συγκεκριμένα, αισθάνεται πως έχει να διαχειριστεί ένα ασήκωτο βάρος («εξαντλεί τους αγκώνες», «ακρωτηριασμένο»). Τέλος, μοιάζει πιο προσεκτικός συγκριτικά με τον νέο του πρώτου κειμένου, καθώς εστιάζει το μνημείο και προσπαθεί να το επεξεργαστεί, να το γνωρίσει σε βάθος.

Είδη σύνδεσης**1. Στις παρακάτω να χαρακτηρίσετε το είδος σύνδεσης.**

1. ρήματα: είναι παράξενο, σκεφτούμε, απευθύνονται, κερδίσουν | σύνδεσμοι: αν, πως, ώστε να | Υποτακτική σύνδεση
2. ρήματα: στάθηκαν, είναι, απωλέσει, μπορεί, καταξιοθεί | σύνδεσμοι: ότι, έστω και αν, να | Υποτακτική σύνδεση
3. ρήματα: κάμαμε, θα ήταν, νομίζαμε, χαράξαμε, βρήκαμε, δεν μπορεί, παραβεί, αναιρέσει | σύνδεσμοι: που, αν, ότι, που, να | Υποτακτική σύνδεση
4. ρήματα: είναι, δεν προβάλλεται, ανοίγονται | σύνδεσμοι: και, ούτε...αλλά | Παρατακτική σύνδεση

2. Στις ... εντοπίστε τα ρήματα και τους συνδέσμους, όπου υπάρχουν.

1. Υποτακτική σύνδεση
2. Υποτακτική σύνδεση
3. Υποτακτική σύνδεση
4. Υποτακτική σύνδεση

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

5. Ασύνδετο σχήμα
6. Παρατακτική σύνδεση
7. Ασύνδετο σχήμα
8. Παρατακτική σύνδεση
9. Υποτακτική σύνδεση
10. Υποτακτική σύνδεση

3. Το παρακάτω ... το είδος της σύνδεσης στο κενό που υπάρχει στο σημείο που ενώνονται οι προτάσεις.

Παρατακτική, Υποτακτική, Ασύνδετο σχήμα, Υποτακτική, Ασύνδετο σχήμα, Υποτακτική, Υποτακτική, Υποτακτική

4. Στις παρακάτω τα ρήματα και τους συνδέσμους, όπου υπάρχουν.

1. Παρατακτική σύνδεση
2. Υποτακτική σύνδεση
3. Ασύνδετο σχήμα
4. Ασύνδετο σχήμα
5. Υποτακτική σύνδεση
6. Υποτακτική σύνδεση
7. Παρατακτική σύνδεση
8. Υποτακτική σύνδεση
9. Υποτακτική σύνδεση
10. Παρατακτική σύνδεση

5. Να χωρίσετε το κείμενο ... σύνδεσης των προτάσεων.

Στρέφοντας το βλέμμα στα διαζώματα των πολυκατοικιών / που στριμώχνονται => Υποτακτική

Που στριμώχνονται / και...Αϊ Γιάννη => Παρατακτική

Δεν απορώ / που μας παρέδωσαν...πάρκα => Υποτακτική

Μια γωνιά άφησαν...τις ανάγκες / κι εκεί στριμώχτηκαν...Αιγαίο => Παρατακτική

Τα πρωινά...πολυκατοικιών / και αγριεύουν στο παιχνίδι => Παρατακτική

Το μεσημέρι...ξεραίνουν / για να παραδοθεί...της επαρχίας => Υποτακτική

6. Να συνεχίσετε τις στην παρένθεση.

1. Αποφασίσαμε όλοι μαζί ότι θα κάνουμε την εργασία το απόγευμα.
2. Δεν του δόθηκε ευκαιρία ούτε δόθηκε η παραμικρή βοήθεια.
3. Τον κατηγορήσαν για πολλά πράγματα, αλλά έμεινε απτόητος.
4. Σταμάτησε να τους μιλάει, κλείστηκε στον εαυτό του, έκλαψε.
5. Δυσκολευόταν στα μαθηματικά, επειδή δεν έλαβε ποτέ τη σωστή καθοδήγηση από τους δασκάλους του.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

7. Να συνεχίσετε σύνδεσης.

1. Είναι αλήθεια ότι αύριο θα πάμε στο μουσείο. (Υποτακτική)
2. Δεν θέλησε να δώσει εξηγήσεις για τη συμπεριφορά του. (Υποτακτική)
3. Του απευθύνθηκε με έντονο τρόπο, επομένως θύμωσε. (Παρατακτική)
4. Ασχολήθηκε χρόνια με τον πρωταθλητισμό, όμως τελικά τα παράτησε. (Παρατακτική)
5. Το ποδήλατο αποτελεί ένα από τα οικολογικότερα μέσα μετακίνησης, αφού χάρη σε αυτό μειώνεται η εκπομπή καυσαερίων στην ατμόσφαιρα. (Υποτακτική)
6. Ο Πέτρος εδώ και πολλή ώρα ήταν κλεισμένος στο δωμάτιό του, για να τελειώσει την εργασία. (Υποτακτική)
7. Ο φίλος του είπε αφενός να ηρεμήσει λίγο και αφετέρου να ξεχάσει το συμβάν. (Παρατακτική)
8. Η Ελλάδα είναι μικρή χώρα, αλλά περιλαμβάνει πολλές επιλογές για τουρισμό. (Παρατακτική)

Η σημασία των ειδών σύνδεσης

1. Το παρακάτω επέλεξε αυτό το είδος σύνδεσης;

Στη συγκεκριμένη διαφήμιση κυριαρχεί το ασύνδετο σχήμα, καθώς απουσιάζουν οι σύνδεσμοι. Ο συντάκτης το επέλεξε καθώς θέλει να προσδώσει τον λόγο ζωντάνια, αμεσότητα και παραστατικότητα, ο οποίος γίνεται γοργός, πυκνός και ασθματικός.

2. Το παρακάτω κυριαρχεί;

Στο ποίημα κυριαρχεί το ασύνδετο σχήμα, που καθιστά τον λόγο γοργό, ζωντανό και ασθματικό.

3. Ποιο ... επιτυγχάνεται;

1. Παρατακτική σύνδεση: ο λόγος είναι λιτός, απλός και κοφτός, προσδίδει οικειότητα και ζωντάνια.
2. Παρατακτική σύνδεση: ο λόγος είναι κοφτός και γοργός, προσδίδει οικειότητα και ζωντάνια.
3. Υποτακτική σύνδεση: ο λόγος είναι πυκνός, αναδεικνύεται η νοηματική σχέση των προτάσεων.
4. Ασύνδετο σχήμα: ο λόγος είναι πυκνός, γοργός, ασθματικός και προσδίδει ζωντάνια και αμεσότητα.
5. Υποτακτική σύνδεση: ο λόγος είναι σύνθετος, περίπλοκος και πυκνός, εκφράζει διαυγέστερα τις νοηματικές σχέσεις που ενώνουν τις προτάσεις.

4. Στα παρακάτω ... σχέση επιτυγχάνεται κάθε φορά;

1. (γιατί) αιτία

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

2. (για να) σκοπός, (επειδή) αιτία
3. (ώστε) αποτέλεσμα
4. (αν) προϋπόθεση
5. μολονότι (εναντίωση)

Ύφος κειμένων

1. Να αντιστοιχίσετε τη των κειμένων.

- A. 4
- B. 2
- Γ. 1
- Δ. 3
- E. 6
- ΣΤ. 5

2. Να επιλέξετε την με το ύφος της πρότασης.

1. Β
2. Α
3. Α
4. Β

3. Ποιο είναι το ... το ύφος του αποσπάσματος.

Το ύφος του κειμένου είναι απλό. Αποτέλεσμα = συνέπεια, ταυτόχρονα = συγχρόνως, αίτιο = λόγο

Λεξιλόγιο

1. Επιλέξτε τη λέξη ... της πρότασης.

- A) μνημειώδη, οικτρός
- B) προγονοπληξία, προοδοπληξία
- Γ) αλλοεθνή, ομοεθνείς
- Δ) αλλοδαπούς, ημεδαπών
- E) πολιτιστική, πολιτισμικές

2. Σχηματίστε, υποβάθμιση.

Πολλοί τουρίστες επισκέπτονται την Ελλάδα κάθε χρόνο για να απολαύσουν στιγμές ηρεμίας και χαλάρωσης.

Το εκπαιδευτικό σύστημα πρέπει να εκσυγχρονιστεί για να καλύψει τις νέες ανάγκες της παιδείας.

Η ενασχόλησή μας με την τέχνη μας βοηθά να αποκομίσουμε πολλά οφέλη.

Οι εμπειρίες ενός ανθρώπου καθορίζουν σημαντικά την πορεία της ζωής του.

Οι παραδοσιακοί οικισμοί έχουν μεγάλο ενδιαφέρον για να τους ανακαλύψει κανείς.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Η γλωσσική υποβάθμιση που παρατηρείται σήμερα στους νέους είναι ένα πρόβλημα που πρέπει να αντιμετωπιστεί.

Παράγραφοι προς ανάπτυξη

Α) Πολλοί τουρίστες καταφτάνουν στην Ελλάδα κάθε καλοκαίρι γιατί έχουν πολλά να κερδίσουν. Αρχικά, η Ελλάδα διαθέτει μεγάλο φυσικό πλούτο για κάθε γούστο, όπως είναι τα πολυάριθμα και πανέμορφα νησιά της, αλλά και οι βουνοκορφές, οι λίμνες και τα ορεινά χωριά, τα οποία αξίζει κανείς να εξερευνήσει. Από την άλλη, οι τουρίστες μπορούν να απολαύσουν τοπικά παραδοσιακά εδέσματα, πραγματοποιώντας ένα γαστρονομικό ταξίδι στους κόλπους της ελληνικής διατροφής. Τέλος, ο πολιτιστικός πλούτος της Ελλάδας είναι πολύ μεγάλος, καθώς διαθέτει πληθώρα αρχαιολογικών χώρων, μουσείων και μνημείων, που κάθε επισκέπτης οφείλει να γνωρίσει.

Β) Η Ελλάδα δεν είναι μόνο ο αρχαίος ελληνικός της πολιτισμός, αλλά έχει πολλά σύγχρονα επιτεύγματα που αξίζει κανείς να γνωρίσει. Στο πλαίσιο αυτό, εντάσσονται τα μνημεία του σύγχρονου πολιτισμού στον τομέα της ζωγραφικής, της λογοτεχνίας, αλλά και της τέχνης γενικότερα. Αξιομνημόνευτο είναι το γεγονός πως η Ελλάδα έχει αναθρέψει δύο Νεοέλληνες ποιητές, που αξιώθηκαν να λάβουν το Νόμπελ Λογοτεχνίας, τον Οδυσσέα Ελύτη και τον Γιώργο Σεφέρη, οι οποίοι άφησαν πίσω τους λαμπρό ποιητικό έργο.

Κριτήριο αξιολόγησης

1. Σύμφωνα με τον κ. Αξελό, μετά την απελευθέρωσή της, η Ελλάδα συγκροτήθηκε σε κράτος βασίζοντας τα θεμέλιά της στην αρχαιοελληνική και βυζαντινή κληρονομιά. Βάσει αυτών, έχει καταφέρει να εδραιώσει τη θέση της στον δυτικό κόσμο, ωστόσο δεν διαθέτει εν σπέρματι τα στοιχεία της νεωτερικότητας, δηλαδή την επιστήμη, τη σκέψη, την πολιτική και την τεχνική του σύγχρονου δυτικού κόσμου. Όλα αυτά δεν παράγονται στην Ελλάδα, αντίθετα εισάγονται και καλλιεργούνται εκ των υστέρων.
2. Οι αντιλήψεις είναι δύο: α) ο ελληνοκεντρισμός και β) ο ριζικός δυτικισμός.
3. «Για να γίνει η Ελλάδα αληθινά νεωτερική θα πρέπει να υπάρξει ένα κίνημα προερχόμενο από τη δική της την ουσία». Με άλλα λόγια, οι Έλληνες πρέπει να βασιστούν σε στοιχεία της δικής τους ταυτότητας και να τα αναδείξουν προκειμένου να κερδίσουν μια ξεχωριστή θέση στο ευρωπαϊκό στερέωμα.
4. Α) 1^η πρόταση: Τα ζητήματα παραμένουν ακόμα στο επίκεντρο της συζήτησης για τη συγκρότηση και την ταυτότητα της νεοελληνικής κοινωνίας (κύρια)
2^η πρόταση: που θέτει (δευτερεύουσα που παρεμβάλλεται, συνδέεται υποτακτικά με την 1^η)

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

3^η πρόταση: και φαντάζουν τραγικά επίκαιρα (κύρια συνδέεται παρατακτική με την πρώτη)

4^η πρόταση: παρόλο που το κείμενο δημοσιεύτηκε για πρώτη φορά το 1954 (δευτερεύουσα, συνδέεται υποτακτικά με την 3^η)

5^η πρόταση: όταν ο Αξελός ήταν στο Παρίσι (δευτερεύουσα, συνδέεται υποτακτικά με την 4^η)

6^η πρόταση: και εργαζόταν στο Εθνικό Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών (δευτερεύουσα, συνδέεται παρατακτικά με την 5^η γιατί είναι και οι δύο χρονικές και συνδέονται με τον παρατακτικό σύνδεσμο «και»)

Β) Το ύφος του κειμένου είναι σύνθετο, πυκνό και ακριβές, καθώς κυριαρχεί η υποτακτική σύνδεση. Με τον τρόπο αυτό, ο λόγος αποκτά κύρος, όπως ταιριάζει σε ένα κείμενο επίσημο και επιστημονικό.

Λόγιες και λαϊκές λέξεις

1. Οι λέξεις βρείτε συνώνυμες (λόγιες).

Κουμαντάρω = τιθασεύω, ελέγχω

Βρίζω = βωμολοχώ

Ντόμπρος = ειλικρινής

Σουφρώνω = συνοφρυώνομαι

Ξοδεύω = σπαταλώ

Κοκορόμυαλος = άμυαλος

Ψάχνω = αναζητώ

Λαδώνω = δωροδοκώ

Βιαστικός = βεβιασμένος

Παρτάρω = διασκεδάζω

2. Στο παρακάτω απόσπασμα λέξεις.

Έκτροπα, βωμολοχούσαν, εκατέρωθεν

Ενότητα 2

Γλώσσα – Γλώσσες και πολιτισμοί του κόσμου

Κείμενα

Κείμενο 1

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Ερωτήσεις κατανόησης

5. Γιατί το ελληνικό παγκόσμια γραφή;

Το ελληνικό αλφάβητο κατέχει κεφαλαιώδη σημασία για την παγκόσμια γραφή γιατί αφενός κατέγραψε την καλλιεργημένη και φιλοσοφημένη σκέψη του αρχαιοελληνικού κόσμου και αφετέρου γιατί σε αυτό στηρίζεται όχι μόνο η νέα ελληνική, αλλά και άλλες γλώσσες (αγγλική, γαλλική, κ.ά.)

6. Ποια επηρέασε;

Η σημασία της ελληνικής γλώσσας είναι πολύ μεγάλη, καθώς χάρη σε αυτήν αναπτύχθηκε η ελληνική σκέψη που γέννησε με τη σειρά της στις επιστήμες και τις τέχνες. Οι τομείς που επηρέασε είναι οι εξής: μαθηματικά, φυσική, αστρονομία, νομική, ιατρική, ιστορία, γλωσσολογία, λογοτεχνία, θέατρο.

Ασκήσεις λεξιλογίου

1. Να βρείτε από μία ... τις παρακάτω λέξεις.

Παλαιότερες = προγενέστερες, στηρίζεται = βασίζεται, διεθνείς = παγκόσμιες, κεφαλαιώδους = κομβικού, αμέτρητες = ατελείωτες, μόρφωση = παιδεία

2. Η λέξη γλώσσα ... της λέξης.

1. Δάγκωσα τη γλώσσα μου και πονάει.
2. Στο μάθημα της γλώσσας μάθαμε για τα είδη των δευτερευουσών προτάσεων.
3. Η μητρική γλώσσα κατακτάται από πολύ μικρή ηλικία.

Κείμενο 2

Ερωτήσεις κατανόησης

3. Ποιο είναι το ... συντάκτης του άρθρου;

Κεντρικό θέμα τους άρθρου είναι η άκρατη εισροή ξένων λέξεων στο ελληνικό λεξιλόγιο, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε διάβρωση της ελληνικής γλώσσας.

4. Ποια είναι η βασική αυτό το φαινόμενο;

Η βασική ανησυχία του κ. Μπαμπινιώτη έγκειται στην εισροή ξένων λέξεων στο ελληνικό λεξιλόγιο σε τέτοιο βαθμό που να μπορεί να οδηγήσει σε διάβρωση της ελληνικής γλώσσας. Το φαινόμενο αυτό εντοπίζεται κυρίως σε ό,τι αφορά την πανδημία του κορονοϊού, για την πλαισίωση της οποίας έχουν επιλεγεί αγγλικές ορολογίες αντί για τις αντίστοιχες ελληνικές. Άλλοι τομείς της ζωής είναι η τεχνολογία, το διαδίκτυο και τα ΜΜΕ.

5. Σύμφωνα με την ... καθημερινότητα;

Η λύση στο πρόβλημα σύμφωνα με την Έλενα Πατάκη, έγκειται στην μεγάλη

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

προσφορά των βιβλίων, τα οποία αποτελούν τους θεματοφύλακες της γλώσσας και μπορούν να βοηθήσουν τους νέους να αναπτύξουν το λεξιλόγιό τους.

Ασκήσεις λεξιλογίου

1. Βρείτε από μία ... τις παρακάτω λέξεις.

Σηματοδότησε = νοηματοδότησε, διαβρωθεί = αλλοιωθεί, κυριαρχούν = επικρατούν, ανθίζουν = ακμάζουν, πολέμιοι = εχθροί, διαμάχες = εχθροπραξίες.

2. Στο κείμενο ... περιφραστικά.

Έχει εμπλουτίσει: καθιστά κάτι πλουσιότερο, αυξάνοντας την ποσότητα ή την ποικιλία των στοιχείων που το αποτελούν

Διαβρωτικά: προκαλεί διάβρωση, αλλοίωση, παραμόρφωση

Εύφορο: που μπορεί να παράγει καρπούς (μεταφορικά: οφέλη)

Αντιτάχθηκε: εναντιώθηκε, έφερε αντίρρηση

Οι λέξεις είναι λόγιες.

3. Μέσα στο ... Ποια είναι η διαφορά τους;

Πανδημία είναι η επιδημία που εξαπλώνεται σε όλη την έκταση μιας χώρας ή περιοχής, που προσβάλλει το σύνολο του πληθυσμού της. Η επιδημία είναι η εμφάνιση, σε μία περιοχή, ορισμένης αρρώστιας, συνήθως μολυσματικής, η οποία γρήγορα προσβάλλει μεγάλο αριθμό ατόμων. Μεταφορικά μπορεί να δηλώσει την εξάπλωση ενός αρνητικού φαινομένου.

Ασκήσεις μορφολογίας και δομής

1. Να βρείτε τον ... του κειμένου.

Η παράγραφος αναπτύσσεται με παραδείγματα (γεγονότα από την ιστορία).

2. Για ποιον λόγο ... την επιλογή;

Με την επίκληση στην αυθεντία, ο συντάκτης θέλει να προσδώσει κύρος και αξιοπιστία στα λεγόμενά του, να δείξει δηλαδή ότι όσα λέει έχουν μεγάλη ισχύ.

Κείμενο 3

Ερωτήσεις κατανόησης

2. Δώστε ...η χρησιμότητα της γλωσσομάθειας.

- 1) Πρακτικοί λόγοι: επικοινωνία με ξένους, επαγγελματική αποκατάσταση
- 2) Επιστημονικοί λόγοι: σπουδές και πρόσβαση στην ξενόγλωσση βιβλιογραφία
- 3) Πολιτιστικοί λόγοι: επαφή με τις ξενόγλωσσες λογοτεχνίες και τον ευρωπαϊκό πολιτισμό.

Είδη δευτερευουσών προτάσεων

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

7. Να διακρίνετε την κύρια παραδείγματα.

5. Υποθέτω: κύρια | ότι θα φτάσει στην ώρα του: δευτερεύουσα
6. Ήθελε: κύρια | να του πάω το κινητό στη δουλειά: δευτερεύουσα | επειδή το ξέχασε σπίτι: δευτερεύουσα
7. Φοβάμαι: κύρια | μήπως δεν έρθει...μόνος του: δευτερεύουσα
8. Διαδίδεται: κύρια | ότι η διευθύντρια της εταιρίας παραιτήθηκε: δευτερεύουσα | επομένως αναμένουμε: κύρια | ποιος θα είναι ο αντικαταστάτης της: δευτερεύουσα
9. Είναι φανερό: κύρια | ότι δε σε συμπαθεί κανείς: δευτερεύουσα | επειδή μιλάς άσχημα: δευτερεύουσα
10. Αυτό ακριβώς σκέφτεται συνέχεια: κύρια | μήπως δεν τον συμπαθούν οι φίλοι του: δευτερεύουσα
11. Δυστυχώς: κύρια | να φύγεις: δευτερεύουσα | αν θες: δευτερεύουσα | να προλάβεις το λεωφορείο: δευτερεύουσα
12. Του ανακοίνωσαν: κύρια | ότι από αύριο θα λειτουργεί κανονικά το ίντερνετ: δευτερεύουσα
13. Απέφυγε: κύρια | να του μιλήσει για το δύσκολο θέμα: δευτερεύουσα | που τον απασχολούσε: δευτερεύουσα
14. Είναι απαραίτητο: κύρια | να καθαρίζεις τακτικά το δωμάτιό σου: δευτερεύουσα | αν θες να είσαι ισότιμο μέλος της οικογένειας: δευτερεύουσα

8. Στην παράγραφοδευτερεύουσες προτάσεις.

- Συζητώντας με τρεις ανθρώπους πιάνεις συχνά τον εαυτό σου: κύρια
Που γνωρίζουν πολύ καλά: δευτερεύουσα
Πώς είναι: δευτερεύουσα
Να ζεις σε τρεις από τις πιο ευτυχισμένες χώρες του κόσμου: δευτερεύουσα
Να ζηλεύει...κρατικών μηχανισμών, αξιοκρατίας και δικαιωμάτων: δευτερεύουσα
Που λειτουργούν σαν ελβετικό ρολόι: δευτερεύουσα
Που σου εξασφαλίζουν...διαβίωση: δευτερεύουσα
Αρκετά χρόνια μετά τις αντίστοιχες έρευνες, με την οικονομική κρίση και όλα τα κοινωνικά και ψυχολογικά δεινά, η φαντασίωση της απόδρασης αποτελεί βασανιστική καθημερινότητα: κύρια
Που μοιάζουν αιώνες: δευτερεύουσα
Που ήθελαν την Ελλάδα: δευτερεύουσα
Να αποτελεί...ευτυχίας: δευτερεύουσα
Μόνο και μόνο επειδή βρέχεται...ανθρώπους: δευτερεύουσα
Που ξέρουν: δευτερεύουσα
Να κοιτάζονται στα μάτια: δευτερεύουσα
Που ακολούθησαν: δευτερεύουσα

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Να μας κάνουν...από ποτέ: δευτερεύουσα

9. Να υπογραμμίσετε ... προτάσεις.

Να αντέξει στον χρόνο: δευτερεύουσα | σύνδεσμος: να

Ότι η ανθεκτικότητα κινδυνεύει: δευτερεύουσα | σύνδεσμος: ότι

Να διαβρωθεί από μια επίθεση αγγλικών όρων: δευτερεύουσα | σύνδεσμος: να

Που σηματοδότησε τη μακρά ιστορία των Ελλήνων: δευτερεύουσα | σύνδεσμος: που

Που κυριαρχούν τώρα στην καθημερινή ζωή: δευτερεύουσα | σύνδεσμος: που

Δευτερεύουσες ονοματικές προτάσεις

Ειδικές προτάσεις

11. Να εντοπίσετε και ... τους.

1. Ότι: σύνδεσμος | ότι η ανακύκλωση...βαθμό: ειδική
2. Ότι: σύνδεσμος | ότι το καθεστώς...έχει: ειδική
3. Ότι: σύνδεσμος | ότι η γλώσσα...ξένων λέξεων: ειδική
4. Πως: σύνδεσμος | πως το φαινόμενο...οξυμένο: ειδική
5. Ότι: σύνδεσμος | ότι έκανε λάθος...προσωπικού: ειδική, πως θα βρει άμεσα λύση: ειδική

12. Να υπογραμμίσετε τις ... λειτουργία.

1. Ειδική πρόταση: πως θα υπάρξουν συγχωνεύσεις των υπουργείων.
Τρόπος εισαγωγής: πως
Λέξης εξάρτησης: πιθανολογείται
Συντακτική λειτουργία: υποκείμενο στο «πιθανολογείται»
2. Ειδική πρόταση: ότι η περιοχή δεν προβλήθηκε κατάλληλα για την τουριστική της ανάπτυξη
Τρόπος εισαγωγής: ότι
Λέξης εξάρτησης: προβληματίζονται
Συντακτική λειτουργία: αντικείμενο στο «προβληματίζονται»
3. Ειδική πρόταση: ότι η γιορτή δεν θα γίνει το Σάββατο
Τρόπος εισαγωγής: ότι
Λέξης εξάρτησης: είπαν
Συντακτική λειτουργία: αντικείμενο στο «είπαν»
4. Ειδική πρόταση: που πηγαίναμε μαζί διακοπές στη Σκιάθο
Τρόπος εισαγωγής: που
Λέξης εξάρτησης: θυμάσαι
Συντακτική λειτουργία: αντικείμενο στο «θυμάσαι»
5. Ειδική πρόταση: πως όλα θα πάνε καλά
Τρόπος εισαγωγής: πως
Λέξης εξάρτησης: βεβαιότητα
Συντακτική λειτουργία: προσδιορισμός στο «βεβαιότητα»

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

6. Ειδική πρόταση: ότι δεν θα επιτρέψω την πολύωρη ενασχόλησή του με βιντεοπαιχνίδια.
Τρόπος εισαγωγής: ότι
Λέξης εξάρτησης: λέω
Συντακτική λειτουργία: επεξήγηση στο «ένα»
7. Ειδική πρόταση: ότι αυτοί ευθύνονταν για το γκράφιτι στον τοίχο του σχολείου
Τρόπος εισαγωγής: ότι
Λέξης εξάρτησης: παραδέχτηκαν
Συντακτική λειτουργία: αντικείμενο στο «παραδέχτηκαν»
8. Ειδική πρόταση: ότι παραιτήθηκε ο Υπουργός Υγείας
Τρόπος εισαγωγής: ότι
Λέξης εξάρτησης: είδηση
Συντακτική λειτουργία: επεξήγηση στο «είδηση»
9. Ειδική πρόταση: πως τα σχολεία θα ανοίξουν στις 11 Σεπτεμβρίου
Τρόπος εισαγωγής: πως
Λέξης εξάρτησης: δεν είναι βέβαιο
Συντακτική λειτουργία: υποκείμενο στο «δεν είναι βέβαιο»
10. Ειδική πρόταση: πως θα βρέξει σήμερα
Τρόπος εισαγωγής: πως
Λέξης εξάρτησης: φαίνεται
Συντακτική λειτουργία: υποκείμενο στο «φαίνεται»

13. Αφού χρειάζονται.

- Ομολόγησε ότι ήταν ένοχος και οδηγήθηκε στη φυλακή αμέσως.
2. Δεν του είπε πως τον αγαπάει και αυτός απογοητεύτηκε πολύ.
 3. Παραδέχτηκε το λάθος του, ότι δεν έπρεπε να βωμολοχήσει.
 4. Νομίζει ότι η πράξη του αυτή θα περάσει απαρατήρητη από τους υπευθύνους.
 5. Δεν υπολόγισε πως τα έξοδα ήταν περισσότερα από τα έσοδα και το χρέος του αυξήθηκε.
 6. Ένα ήταν το μεγάλο του το σφάλμα, ότι δεν ήθελα να προσπαθήσει περισσότερο.
 7. Αυτή ήταν η άποψη των περισσότερων, ότι δεν είναι σωστό οι μαθητές να διαβάζουν παραπάνω από 3 ώρες την ημέρα όσο φοιτούν σε τάξεις του δημοτικού.
 8. Λέγεται ότι το κάπνισμα βλάπτει σοβαρά την υγεία των ανθρώπων.
 9. Είναι γνωστό ότι ο ελεύθερος χρόνος έχει κονιορτοποιηθεί τα τελευταία χρόνια.
 10. Δεν αντέδρασε έντονα όταν του είπα ότι θα πρέπει να ξαναέρθει για να ολοκληρωθεί η δουλειά του.

14. Να μετατρέψετε σε ονοματικά σύνολα. ... τους.

1. Την παραίτησή του: αντικείμενο
2. Απαράδεκτη τη συμπεριφορά του: κατηγορούμενο του αντικειμένου
3. Το κόστος του νέου σπιτιού: αντικείμενο

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Βουλευτικές προτάσεις**1. Να εντοπίσετε ... εισαγωγής τους.**

1. Δεν θέλησε να αποκαλύψει τον ένοχο.
2. Είναι ανάγκη να πάμε τώρα στο σουπερ μάρκετ να ψωνίσουμε για το γιορτινό τραπέζι.
3. Με παρακίνησε να πετύχω τους στόχους μου και να διαβάσω περισσότερο για να αποκτήσω το πτυχίο μου.
4. Απαγορεύεται να καπνίζετε στο εσωτερικό των νοσοκομείων.
5. Είναι ντροπή να μην σηκώνεσαι να κάτσουν οι μεγαλύτεροι σε ένα μέσο μαζικής μεταφοράς.
6. Αγwonίστηκε να πετύχει στη ζωή του.
7. Σου εύχομαι στη ζωή σου όλα να σου έρθουν όπως τα επιθυμείς.

2. Υπογραμμίστε ... βουλευτικές.

1. Κατόρθωσε να πετύχει να εισέλθει στο πανεπιστήμιο με υψηλό βαθμό και να σπουδάσει ιατρική.
2. Δεν πήγε να δικαιολογήσει τον εαυτό του γιατί δεν ήθελε να κατηγορήσουν τον φίλο του.
3. Έρθε να μου πει ότι μου υπόσχεται να μην μου ξαναπεί ψέματα.
4. Δεν επιθυμούσε να πετύχει στη νομική, με αποτέλεσμα να έρθει σε σύγκρουση με τους γονείς του.
4. Κρίθηκε αναγκαίο να μεταβεί στο χωριό να πάρει τα χρωστούμενα.

3. Να υπογραμμίσετε ... να αλλοιώνεται το νόημα της πρότασης.

1. Η μαθήτρια προσπάθησε πολύ να λύσει την άσκηση => τη λύση της άσκησης
2. Η σύζυγος απαίτησε άμεσα από τον σύζυγό της να αναλάβει τις ευθύνες του => την ανάληψη των ευθυνών του
3. Ζήτησε να αυξηθεί ο μισθός του => την αύξηση του μισθού του
4. Απαγορεύεται να καπνίζει κανείς σε εσωτερικούς χώρους => το κάπνισμα
5. Η καθηγήτρια επιθυμούσε να ολοκληρωθούν οι άγραφες ασκήσεις => την ολοκλήρωση των άγραφων ασκήσεων
6. Να επέτρεψαν να εισέλθουμε στο κτίριο => την έλευση στο κτίριο
7. Μου ζήτησε να τον βοηθήσω => τη βοήθειά μου
8. Δεν γνωρίζει να κολυμπάει => κολύμπι
9. Σκέφτεται να αποχωρήσει από τον εξωραϊστικό σύλλογο του χωριού του => την αποχώρησή του
10. Είναι ώρα να αλλάξουμε ρούχα => για αλλαγή ρούχων

4. Να υπογραμμίσετε ..., να βρείτε τον τρόπο εισαγωγής, τη λέξη εξάρτησης και τη συντακτική τους λειτουργία.

1. Βουλευτική πρόταση: να δημιουργήσει οικογένεια
Τρόπος εισαγωγής: να
Λέξης εξάρτησης: κατάφερε

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

- Συντακτική λειτουργία: επεξήγηση στο «ένα»
2. Βουλητική πρόταση: να κατακτήσει την κορυφή του Ολύμπου
Τρόπος εισαγωγής: να
Λέξης εξάρτησης: επιθυμία
Συντακτική λειτουργία: επεξήγηση στο «επιθυμία»
 3. Βουλητική πρόταση: να αποφασίσεις σοβαρά για το επάγγελμά σου
Τρόπος εισαγωγής: να
Λέξης εξάρτησης: είναι καιρός
Συντακτική λειτουργία: υποκείμενο στο «είναι καιρός»
 4. Βουλητική πρόταση: να κατανοήσει τα μαθηματικά
Τρόπος εισαγωγής: να
Λέξης εξάρτησης: δυσκολεύεται
Συντακτική λειτουργία: αντικείμενο στο «δυσκολεύεται»
 5. Βουλητική πρόταση: να μιλάς στον ενικό στους ηλικιωμένους
Τρόπος εισαγωγής: να
Λέξης εξάρτησης: δεν πρέπει
Συντακτική λειτουργία: υποκείμενο στο «δεν πρέπει»
 6. Βουλητική πρόταση: να ταξιδέψεις χωρίς τα απαραίτητα έγγραφα
Τρόπος εισαγωγής: να
Λέξης εξάρτησης: απαγορεύεται
Συντακτική λειτουργία: υποκείμενο στο «απαγορεύεται»
 7. Βουλητική πρόταση: να αποκαλύψει τον ένοχο
Τρόπος εισαγωγής: να
Λέξης εξάρτησης: δεν θέλησε
Συντακτική λειτουργία: αντικείμενο στο «δεν θέλησε»
 8. Βουλητική πρόταση: να της εξομολογηθεί τον έρωτά του γι' αυτήν
Τρόπος εισαγωγής: να
Λέξης εξάρτησης: ανάγκη
Συντακτική λειτουργία: επεξήγηση στο «ανάγκη»
 9. Βουλητική πρόταση: να του μιλήσει κατανοητά
Τρόπος εισαγωγής: να
Λέξης εξάρτησης: προσπάθησε
Συντακτική λειτουργία: αντικείμενο στο «προσπάθησε»
 10. Βουλητική πρόταση: να εκφράζεται πιο σωστά
Τρόπος εισαγωγής: να
Λέξης εξάρτησης: πρέπει
Συντακτική λειτουργία: υποκείμενο στο «πρέπει»

5. Αφού υπογραμμίσετε σε όσες το χρειάζονται.

1. Δεν θέλησε να αποκαλύψει την αλήθεια.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

2. Μία επιθυμία είχε, να ταξιδέψει στην Αμερική.
3. Πρέπει να μιλάς πιο καθαρά.
4. Υπήρχε η ανάγκη να προμηθευτούν άμεσα οξυγόνο για τους ασθενείς.
5. Αυτό ήταν το ήθος μου, να σέβομαι τους συνανθρώπους μου.

Ενδοιαστικές προτάσεις

1. Να εντοπίσετε εισαγωγής τους.

1. Έτρεμε μη τα αποκαλύψει όλα στους φίλους του.
2. Πολλοί μαθητές ανησυχούν μήπως δεν καταφέρουν να πετύχουν στις Πανελλήνιες.
3. Έχω την υποψία, μήπως μου λέει ψέματα.
4. Φυλάγονται μήπως κολλήσουν κάτι.
5. Πολλοί άνεργοι αγωνιούν μήπως δεν καταφέρουν να εξασφαλίσουν το μέλλον τους.

2. Να υπογραμμίσετε το νόημα της πρότασης.

1. => για τους κακούς βαθμούς στο τετράμηνο.
2. => την αποτυχία στον διαγωνισμό.
3. => για τη βροχή
- 4 => την αποκάλυψη του μυστικού του
5. => τους εφιάλτες

3. Να υπογραμμίσετε ...και τη συντακτική τους λειτουργία.

1. ενδοιαστική πρόταση: μήπως τον πιάσουν άδικα
Τρόπος εισαγωγής: μήπως
Λέξης εξάρτησης: ανησυχεί
Συντακτική λειτουργία: επεξήγηση στο «ένα»
2. ενδοιαστική πρόταση: μήπως δεν έρθει σήμερα το πλοίο
Τρόπος εισαγωγής: μήπως
Λέξης εξάρτησης: ανησυχώ
Συντακτική λειτουργία: αντικείμενο στο «ανησυχώ»
3. ενδοιαστική πρόταση: μήπως δεν προλάβει το τελευταίο τρένο
Τρόπος εισαγωγής: μήπως
Λέξης εξάρτησης: ανησυχεί
Συντακτική λειτουργία: αντικείμενο στο «ανησυχεί»
4. ενδοιαστική πρόταση: μην του κλέψουν το αμάξι
Τρόπος εισαγωγής: μην
Λέξης εξάρτησης: φόβο
Συντακτική λειτουργία: προσδιορισμός στο «φόβο»
5. ενδοιαστική πρόταση: μήπως χτυπήσει
Τρόπος εισαγωγής: μήπως
Λέξης εξάρτησης: τρομάζει
Συντακτική λειτουργία: επεξήγηση στο «αυτό»
6. ενδοιαστική πρόταση: μην αρρωστήσεις

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Τρόπος εισαγωγής: μην

Λέξης εξάρτησης: προφυλάξου

Συντακτική λειτουργία: αντικείμενο στο «προφυλάξου»

Επαναληπτικές ασκήσεις στις ονοματικές προτάσεις

1. Να υπογραμμίσετε τιςλειτουργία.

1. ειδική πρόταση: ότι με ήθελες για κάτι σοβαρό

Τρόπος εισαγωγής: ότι

Λέξης εξάρτησης: μήνυμα

Συντακτική λειτουργία: επεξήγηση στο «μήνυμα»

2. ειδική πρόταση: πως ήταν παλιά σε οικολογική οργάνωση

Τρόπος εισαγωγής: πως

Λέξης εξάρτησης: ισχυρίστηκε

Συντακτική λειτουργία: αντικείμενο στο «ισχυρίστηκε»

3. βουλητική πρόταση: να ασχολούμαι με κάτι τόσο ασήμαντο

Τρόπος εισαγωγής: να

Λέξης εξάρτησης: είναι περιττό

Συντακτική λειτουργία: υποκείμενο στο «είναι περιττό»

4. βουλητική πρόταση: να δοθεί το δέμα έγκαιρα

Τρόπος εισαγωγής: να

Λέξης εξάρτησης: απαίτηση

Συντακτική λειτουργία: επεξήγηση στο «απαίτηση»

5. βουλητική πρόταση: να πέφτουν με κυματιστές κινήσεις στη γη

Τρόπος εισαγωγής: να

Λέξης εξάρτησης: βλέπω

Συντακτική λειτουργία: αντικείμενο στο «βλέπω»

6. βουλητική: να τελειώσει γρήγορα τις δουλειές του σπιτιού

Τρόπος εισαγωγής: να

Λέξης εξάρτησης: έγνοια

Συντακτική λειτουργία: επεξήγηση στο «έγνοια»

7. βουλητική πρόταση: να φορτωθεί τόσες ευθύνες

Τρόπος εισαγωγής: να

Λέξης εξάρτησης: είναι άδικο

Συντακτική λειτουργία: υποκείμενο στο «είναι άδικο»

8. βουλητική πρόταση: να μιλάς στους γονείς σου με αυτόν τον τρόπο

Τρόπος εισαγωγής: να

Λέξης εξάρτησης: είναι ντροπή

Συντακτική λειτουργία: υποκείμενο στο «είναι ντροπή»

9. βουλητική πρόταση: να του εμπιστευτεί το μυστικό της

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

- Τρόπος εισαγωγής: να
Λέξης εξάρτησης: λάθος
Συντακτική λειτουργία: επεξήγηση στο «λάθος»
10. βουλητική πρόταση: να μιλάτε μεταξύ σας την ώρα του μαθήματος
Τρόπος εισαγωγής: να
Λέξης εξάρτησης: απαγορεύεται
Συντακτική λειτουργία: υποκείμενο στο «απαγορεύεται»
11. ενδοιαστική πρόταση: μήπως κάνει κάποιο λάθος στο διαγώνισμα
Τρόπος εισαγωγής: μήπως
Λέξης εξάρτησης: ανησυχούσε
Συντακτική λειτουργία: αντικείμενο στο «ανησυχούσε»
12. ενδοιαστική πρόταση: μήπως δεν προλάβει το λεωφορείο
Τρόπος εισαγωγής: μήπως
Λέξης εξάρτησης: αγωνία
Συντακτική λειτουργία: επεξήγηση στο «αγωνία»
13. ειδική πρόταση: ότι αύριο θα γίνει αιφνιδιαστικός έλεγχος
Τρόπος εισαγωγής: ότι
Λέξης εξάρτησης: ακούγεται
Συντακτική λειτουργία: υποκείμενο στο «ακούγεται»
14. ειδική πρόταση: ότι αύριο θα γράψουμε διαγώνισμα
Τρόπος εισαγωγής: ότι
Λέξης εξάρτησης: είναι σίγουρο
Συντακτική λειτουργία: υποκείμενο στο «είναι σίγουρο»
15. ειδική πρόταση: ότι η Μαρία ήταν στο νοσοκομείο
Τρόπος εισαγωγής: ότι
Λέξης εξάρτησης: δεν ήξερε
Συντακτική λειτουργία: αντικείμενο στο «δεν ήξερε»
16. ειδική πρόταση: πως οι γονείς μου είχαν δίκιο
Τρόπος εισαγωγής: πως
Λέξης εξάρτησης: κατάλαβα
Συντακτική λειτουργία: αντικείμενο στο «κατάλαβα»
17. ενδοιαστική πρόταση: μήπως θυμώσει με το αστείο σου
Τρόπος εισαγωγής: μήπως
Λέξης εξάρτησης: δεν φοβάσαι
Συντακτική λειτουργία: αντικείμενο στο «αντικείμενο»
18. ειδική πρόταση: πως δεν θα ήταν όλοι το ίδιοι πρόθυμοι
Τρόπος εισαγωγής: πως
Λέξης εξάρτησης: έκανε τη διαπίστωση
Συντακτική λειτουργία: προσδιορισμός στο «διαπίστωση»
19. βουλητική πρόταση: να καπνίζεις στους διαδρόμους του νοσοκομείου
Τρόπος εισαγωγής: να

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

- Λέξης εξάρτησης: δεν επιτρέπεται
Συντακτική λειτουργία: υποκείμενο στο «δεν επιτρέπεται»
20. ενδοιαστική πρόταση: μήπως δεν ξαναγυρίσουν πίσω στην πατρίδα τους
Τρόπος εισαγωγής: μήπως
Λέξης εξάρτησης: φοβήθηκαν
Συντακτική λειτουργία: αντικείμενο στο «φοβήθηκαν»
21. ειδική πρόταση: πως αύριο θα πάμε εκδρομή
Τρόπος εισαγωγής: πως
Λέξης εξάρτησης: διαδίδεται
Συντακτική λειτουργία: υποκείμενο στο «διαδίδεται»
22. βουλητική πρόταση: να αφήσει ελεύθερους τους κρατούμενους
Τρόπος εισαγωγής: να
Λέξης εξάρτησης: αποφάσισε
Συντακτική λειτουργία: αντικείμενο στο «αποφάσισε»
23. ενδοιαστική πρόταση: μήπως γράψει άσχημα στις εξετάσεις
Τρόπος εισαγωγής: μήπως
Λέξης εξάρτησης: φοβάται
Συντακτική λειτουργία: επεξήγηση στο «αυτό»
24. ενδοιαστική πρόταση: μην σε ξεγελάσουν και σου πάρουν τα χρήματα
Τρόπος εισαγωγής: μην
Λέξης εξάρτησης: πρόσεξε
Συντακτική λειτουργία: αντικείμενο στο «αντικείμενο»
25. ενδοιαστική πρόταση: μήπως τελικά δεν είναι τόσο ειλικρινής
Τρόπος εισαγωγής: μήπως
Λέξης εξάρτησης: ανησυχία
Συντακτική λειτουργία: επεξήγηση στο «ανησυχία»
26. ειδική πρόταση: ότι θα τον συναντήσω
Τρόπος εισαγωγής: ότι
Λέξης εξάρτησης: δεν είναι βέβαιο
Συντακτική λειτουργία: υποκείμενο στο «δεν είναι βέβαιο»
27. ειδική πρόταση: ότι παραμένεις τόσο ήρεμος
Τρόπος εισαγωγής: ότι
Λέξης εξάρτησης: θαυμάζω
Συντακτική λειτουργία: επεξήγηση στο «αυτό»

Λεξιλόγιο – Πολυσημία

1. Χρησιμοποίησε τις εκφράσεις με ποικίλη σημασία.

Τύπος:

α) Ο ημερήσιος και περιοδικός Τύπος έπαιξαν πολύ σημαντικό ρόλο στη λογοτεχνία

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

της μεταπολεμικής περιόδου.

β) Ένας περιέργος τύπος με ακολούθησε χθες βράδυ, αλλά ευτυχώς ξέφυγα.

Λόγος:

α) Πες μου έναν λόγο να σε πιστέψω.

β) Ο διευθυντής του σχολείου σήμερα θα εκφωνήσει έναν λόγο.

Γράμμα:

α) Η Μαρία κάνει ωραία γράμματα.

β) Οι αναλφάβητοι δεν γνωρίζουν καθόλου γράμματα.

Κάνω:

α) Κάνω πολλά αθλήματα τελευταία

β) Κάνεις πως δεν καταλαβαίνεις ή μου φαίνεται;

3. Να δηλώσετε τη την πολυσημία της λέξης.

1. Οι μαθητές στο τεστ έπρεπε να σχεδιάσουν έναν κύκλο => γεωμετρικό σχήμα

Ο κύκλος των φίλων του είναι πολύ μεγάλος.

2. Δουλεύει πάνω στην τέχνη του ξυλουργού => εξειδίκευση

Οι καλές τέχνες είναι επτά

3. Ο Μπέζος στην πρόσφατη παράσταση που έδωσε έπαιξε τον ρόλο του Αγαμέμνονα => υποδύοταν

Παίζω πολλά παιχνίδια στον ελεύθερο μου χρόνο.

4. Ο μικρός Γιαννάκης κάνει πολλές σκανταλιές => πραγματοποιεί

Κάνεις πως κοιμάσαι, ενώ είσαι ξύπνιος

5. Το άθροισμα των τετραγώνων των δύο κάθετων πλευρών ισούται με το τετράγωνο της υποτείνουσας => γεωμετρικό σχήμα

Η κολλητή μου μένει στο παρακάτω τετράγωνο.

4. Χρησιμοποίησε τις ... κλειδί, έκθεση.

Κλειδί:

3. Πάρε το κλειδί από την τσάντα μου και άνοιξε το αμάξι.

4. Να υπογραμμίσετε τις λέξεις-κλειδιά στο παρακάτω κείμενο.

5. Στα δημοτικά τραγούδια και συγκεκριμένα στις παραλογές τα πουλιά συνήθως αποτελούν το κλειδί της ιστορίας.

Έκθεση:

1. Γράψτε την έκθεση στο σπίτι.

2. Αύριο θα πάω σε μια έκθεση ζωγραφικής.

3. Δεν την ενδιαφέρει η δημόσια έκθεση, ακόμα κι αν την κατηγορούν και την κουτσομπολεύουν συνεχώς.

Λεξιλόγιο

1. Παρακάτω ακολουθούν ... άποψη/γνώμη, η γλώσσα κακοποιείται/συρρικνώνεται, λεξιλογικός/εκφραστικός πλούτος»

1. Γλωσσική ένδεια
2. Γλωσσική ανάπτυξη
3. Υποστηρίζουν
4. ευγλωττία
5. διατυπώνω άποψη
6. σχινοτενής
7. γλωσσομάθεια
8. άγλωσσος
9. η γλώσσα κακοποιείται
10. ευφράδεια λόγου

2. Να εξηγήσετε φράσεων.

1. Μητρική γλώσσα είναι η γλώσσα που μαθαίνει να μιλά ο άνθρωπος από τη γέννησή του.
2. Ξύλινη γλώσσα ονομάζεται ένας τρόπος έκφρασης βασισμένος σε κωδικοποιημένες και τυποποιημένες εκφράσεις.
3. Νεκρή γλώσσα είναι η γλώσσα που πλέον δεν διαθέτει φυσικούς ομιλητές.
4. Συνθηματική γλώσσα είναι η γλώσσα που έχει σχηματιστεί με ένα σύνολο συμβάσεων, το οποίο γνωρίζουν συγκεκριμένα άτομα.

3. Να βρείτε ... λέξεις της πρωτότυπης γλώσσα.

Απλές: άγλωσσος, γλωσσικός, γλωσσάρι

Σύνθετες: γλωσσομάθεια, γλωσσοπλάστης, γλωσσαμύντορας

4. Να ... λέξεις ή φράσεις.

1. Η ανεπαρκής γλωσσική διδασκαλία δημιουργεί άγλωσσα άτομα.
2. Η λεξιπενία και η γλωσσική ένδεια μαστίζουν τη σύγχρονη κοινωνία.
3. Η γλωσσομάθεια είναι απαραίτητη στην εποχή μας λόγω της υπέρμετρης τεχνολογικής ανάπτυξης.

Ασκήσεις παραγωγής λόγου

1. Συνεχίστε και αναπτύξτε ... θεματική πρόταση.

Στη σύγχρονη εποχή η γνώση ξένων γλωσσών - τουλάχιστον δύο - είναι απαραίτητη, καθώς είμαστε πολίτες του κόσμου. Ειδικότερα, η κοινωνία μας πλέον είναι ανοιχτή. Οι μεταφορές, τα ταξίδια και οι οικονομικές συναλλαγές γίνονται πολύ πιο εύκολα,

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

στοιχείο που συνδράμει στη συνεργασία και επαφή των λαών. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, οι άνθρωποι καλούνται να γνωρίζουν ξένες γλώσσες, προκειμένου να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της σύγχρονης παγκοσμιοποιημένης κοινωνίας.

2. • Βρείτε σε ποιες ... του παρακάτω θέματος έκθεσης;

Τα ζητούμενα της έκθεσης αναλύονται στη δεύτερη και τρίτη παράγραφο. Οι ιδέες της κάθε παραγράφου είναι οι εξής: πρώτη => η γλώσσα των νέων, δεύτερη => τα χαρακτηριστικά της γλώσσας των νέων, τρίτη => οι λόγοι για τους οποίους οι νέοι επιλέγουν αυτόν τον ιδιαίτερο γλωσσικό κώδικα, τέταρτη => σύνοψη όσων εκτέθηκαν παραπάνω.

A) προσφώνηση

B) Πρόλογος – εισαγωγή

Γ) Πρώτα: απαρίθμηση

Δ) χρήση λέξης (φαινόμενο) αντί της γλώσσας των νέων

E) Εν κατακλείδι: συμπέρασμα

Στ) αποφώνηση, υπογραφή

Το ζητούμενο της έκθεσης θα ήταν: Καλείστε να συντάξετε μια επιστολή, στην οποία θα αναφέρεστε στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της γλώσσας των νέων, καθώς και στους λόγους για τους οποίους οι νέοι επιλέγουν αυτόν τον ξεχωριστό γλωσσικό κώδικα.

3. Παραγωγή λόγου

Οι Έλληνες μαθητές στις μέρες μας μαθαίνουν τουλάχιστον μία δύο ξένες γλώσσες. Θεωρείτε ότι θα τους χρειαστούν στη ζωή τους; Γράψτε ένα άρθρο στην εφημερίδα του σχολείου σας, εξηγώντας τους λόγους για τους οποίους είναι απαραίτητη η γνώση μίας ή και δύο ξένων γλωσσών στον σύγχρονο νέο. Αξιοποιήστε την προσωπική σας εμπειρία.

Διαγραμματική παρουσίαση

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αναφέρω τη σημαντικότητα της γλωσσομάθειας στους νέους. Δημιουργώ μία παράγραφο με τρόπο ανάπτυξης αιτιολόγησης και παραδειγμάτων.

ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ

Το μέρος του κειμένου που αναπτύσσουμε την επιχειρηματολογία, τις κρίσεις μας και τις ιδέες μας.

Διεθνική επικοινωνία της εποχής μας:

1§ Η γνώση της Αγγλικής απαραίτητη για τη χρήση Η/Υ και τη διαδικτυακή πλοήγηση

2§ Ανάγκες των σπουδών

Πρακτικές ανάγκες:

3§ Ταξίδια στο εξωτερικό

4§ Η εκμάθηση ξένων γλωσσών για λόγους τουριστικών αναγκών της χώρας μας

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Πολιτιστικές ανάγκες:

5§ επαφή με άλλους πολιτισμούς και άλλες λογοτεχνίες

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Υπενθυμίζουμε την αναγκαιότητα εκμάθησης ξένων γλωσσών από τους νέους.

Βασίζουμε τη θέση μας στους λόγους που προαναφέραμε και αποδείξαμε στο κύριο μέρος.

Κριτήριο αξιολόγησης

5. Η φράση αυτή αφορά την τάση να διαβρώνονται όλο και περισσότερο τα τοπικά ιδιώματα από τις κυρίαρχες γλώσσες, οι οποίες επικρατούν σε μεγάλο μέρος του κόσμου, όπως είναι για παράδειγμα η αγγλική γλώσσα, λέξεις της οποίας χρησιμοποιούν κατά κόρον οι σύγχρονοι Έλληνες στο λεξιλόγιό τους.
6. Η γλώσσα δεν είναι μόνο οι λέξεις της και η γραμματική μορφή τους, αλλά αποτελεί ένα δίκτυο από ιστορίες που συνδέουν όλα τα πρόσωπα που κάποτε χρησιμοποίησαν τη γλώσσα.
7. Οι νεκρές γλώσσες
8. Ο συντάκτης κάνει επίκληση στην αυθεντία στη δεύτερη παράγραφο του κειμένου, καθώς χρησιμοποιεί αυτούσια τα λόγια ενός γνωστού Γλωσσολόγου. Με τον τρόπο αυτό, ο λόγος του αποκτά κύρος και αξιοπιστία.
9. Περιπίπτει = πέφτει, φτιαγμένη = καμωμένη, άφηνε = κληροδότησε, εκφράζονται = εξωτερικεύουν, προβλέπουν = προοιωνίζουν
10. Α) ότι τα τελευταία χρόνια έχουν χαθεί οι μισές από τις γλώσσες του κόσμου:
Δευτερεύουσα ειδική πρόταση, εισάγεται με τον ειδικό σύνδεσμο «ότι» και λειτουργεί συντακτικά ως υποκείμενο στο «υπολογίζεται»
Β) πως μέσα στα επόμενα 100 χρόνια θα πάψει:
Δευτερεύουσα ειδική πρόταση, εισάγεται με τον ειδικό σύνδεσμο «πως» και λειτουργεί συντακτικά ως αντικείμενο στο «προβλέπουν»
Να υπάρχει περίπου το 90% των 7000 γλωσσικών ιδιωμάτων: Δευτερεύουσα βουλητική πρόταση, εισάγεται με τον βουλητικό σύνδεσμο «να» και λειτουργεί συντακτικά ως υποκείμενο στο «θα πάψει»

Ρηματικά πρόσωπα

1. Να αναγνωρίσετε ... τον συγγραφέα.

1. Β' ενικό πρόσωπο: προσδίδει οικειότητα και ζωντάνια. Αξιοποιείται για την πρόκληση συναισθημάτων του δέκτη.
2. Γ' ενικό και πληθυντικό πρόσωπο: δείχνει αντικειμενικότητα και αποστασιοποίηση.
3. Α' ενικό πρόσωπο: εκφράζει την προσωπική εμπλοκή του γράφοντος, προσδίδει έναν εξομολογητικό τόνο.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

2. Να αιτιολογήσετε τη ... στην παρακάτω παράγραφο.

Το πρόσωπο που κυριαρχεί είναι το β' ενικό πρόσωπο, το οποίο προσδίδει στον λόγο έναν τόνο νουθεσίας και παραίνεσης. Προσδίδει ζωντάνια και αμεσότητα, ενώ στοχεύει στην πρόκληση συναισθημάτων και κινητοποίηση του δέκτη.

Ενότητα 3

Είμαστε όλοι ίδιοι είμαστε όλοι διαφορετικοί

Κείμενα

Κείμενο 1

Ερωτήσεις κατανόησης

1. Ποια ήταν η θέση της ... κοινωνίες;

Στις παραδοσιακές κοινωνίες η γυναίκα ήταν αναγκασμένη να κάθεται σπίτι και να ασχολείται με τις δουλειές του σπιτιού και την ανατροφή των παιδιών. Δεν εργαζόταν, δεν έβγαινε συχνά από το σπίτι, ενώ οι προσωπικές της ανάγκες και επιθυμίες έπεφταν σε δεύτερη μοίρα.

2. Ποιες ... κέρδισε;

Η ζωή της γυναίκας έχει αλλάξει σημαντικά από το παρελθόν. Πλέον η γυναίκα εργάζεται και δεν διστάζει να διεκδικήσει όσα επιθυμεί (π.χ. επαγγελματική καταξίωση, οικονομική ανεξαρτησία). Μπορεί πια να αναλάβει πολλούς ρόλους (μητέρα, εργαζόμενη, σύζυγος) και να ανταποκριθεί σε αυτούς με αξιοπρέπεια.

3. Ποιος θα ... χειραφέτηση;

Ο άντρας πλέον έχει χάσει τον ρόλο του κυνηγού και στέκεται αμήχανος μπροστά στη δυναμική και ανεξάρτητη γυναίκα. Οι ρόλοι έχουν αλλάξει και δεν έχουν καμία σχέση με τους ρόλους που ίσχυαν στο παρελθόν.

Λεξιλογικές και μορφολογικές ασκήσεις

3. Να βρείτε τα ... του κειμένου.

Ανατροφή = γαλούχηση, ισχύς = δύναμη, διεκδικήσει = απαιτήσει, καταξίωση = αναγνώριση, ανεξαρτησία = αυτονομία, αντίθεση = αντίφαση, εξαντλείται = στερεύει, προβάλλεται = προωθείται

4. Ποιος είναι ο ... παραγράφου;

Η τέταρτη παράγραφος αναπτύσσεται με παραδείγματα.

3. Να βρείτε ... στο κείμενο.

Παράλληλα: χρονική σχέση, βέβαια: βεβαίωση

Κείμενο 2

Ερωτήσεις κατανόησης

1. Σύμφωνα με το ... αντιμετωπίζουν;

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Τα παιδιά που πέφτουν θύματα ρατσισμού είναι όσα είναι διαφορετικά ως προς τη γλώσσα, τα ήθη, τα έθιμα, τις αξίες και τις ιδέες, τις ειδικές ικανότητες, τις μαθησιακές δυσκολίες και επιδόσεις.

2. Για ποιον ... ρατσισμού»;

Η χρήση του α' πληθυντικού προσώπου δημιουργεί αμεσότητα, ζωντάνια και παραστατικότητα. Έχει ως απώτερο στόχο να ευαισθητοποιήσει τους αναγνώστες αναφορικά με το ζήτημα του ρατσισμού.

3. Δώστε έναν δικό ... της γλώσσας.

Τίτλος: «Το τέρας του ρατσισμού»

Κείμενο 3

Ερωτήσεις κατανόησης

1. Πώς ... τη γνώμη σας για τη στάση τους.

Η ηρωίδα βιώνει μια απόσταση και εχθρότητα από τους συμμαθητές της, οι οποίοι δεν την έχουν αποδεχτεί στις παρέες τους, γιατί είναι παιδί πρόσφυγα. Τα παιδιά έχουν νουθετηθεί από τους γονείς τους κι έτσι έχουν μια αρνητική στάση. Συνεπώς, τα αίτια είναι οι προκαταλήψεις και τα στερεότυπα αναφορικά με τους πρόσφυγες. Ωστόσο, αυτή η συμπεριφορά δεν είναι λογική, καθώς πρέπει να αποδεχόμαστε οτιδήποτε διαφορετικό και να το αγκαλιάζουμε.

Πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις

10. Να υπογραμμίσετε ... ερωτηματικές προτάσεις.

1. τι θα παραγγείλουμε.
2. γιατί δεν καταφέρνουμε
3. πώς αντέδρασε
4. πότε θα καταφέρουν
5. αν θα ολοκληρώναμε την εργασία μας στην ώρα της.

2. Να ... ολικής ή μερικής άγνοιας.

1. τι θα φάμε το μεσημέρι => μερικής άγνοιας
2. τι έγινε εχθές στο σχολείο => μερικής άγνοιας
3. αν έχω διαβάσει αποτελεσματικά => ολικής άγνοιας
4. πότε θα φτάσουν οι καλεσμένοι => μερικής άγνοιας

3. Να στην παρένθεση.

1. Με κοίταξε και μου είπε αν λέω αλήθεια.
2. Αμφιβάλλει αν πέρασα από το σχολείο.
3. Ο πατέρας μου με ρώτησε τι έχω για αύριο.
4. Παραπονέθηκε γιατί δεν της δίνει σημασία.
5. Δεν ήταν βέβαιος αν πέρασε από την τράπεζα.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

6. Να δεις πού θα παρκάρεις το αμάξι.

4. Να ... κυκλώνοντας το σωστό γράμμα.

1. γιατί είναι τόσο αυστηρός μαζί μου.

A) αντικείμενο

2. τι συμβαίνει.

A) αντικείμενο

3. αν θα συμφωνήσει μαζί μας.

A) B) υποκείμενο

4., ποιος ευθύνεται για το λάθος,

A) Γ) επεξήγηση

5. Να αναγνωρίσετε πλήρως τις παρακάτω προτάσεις.

1. αν θα τα καταφέρουμε τελικά: δευτερεύουσα πλάγια ερωτηματική πρόταση ολικής άγνοιας, λειτουργεί ως αντικείμενο στο «δεν ξέρω».

2. γιατί δεν με ακολούθησε: δευτερεύουσα πλάγια ερωτηματική πρόταση μερικής άγνοιας, λειτουργεί ως αντικείμενο στο «απόρησα».

3. πόση υπομονή έχεις: δευτερεύουσα πλάγια ερωτηματική πρόταση μερικής άγνοιας, λειτουργεί ως επεξήγηση στο «ένα».

4. τι ώρα έχουμε ραντεβού: δευτερεύουσα πλάγια ερωτηματική πρόταση μερικής άγνοιας, λειτουργεί ως αντικείμενο στο «δεν θυμάμαι».

5. πώς πέρασαν τις εξετάσεις: δευτερεύουσα πλάγια ερωτηματική πρόταση μερικής άγνοιας, λειτουργεί ως υποκείμενο στο «είναι περίεργο».

6. Να υπογραμμίσετε τις πλάγιες ερωτήσεις και να τις μετατρέψετε σε ευθείες.

αν θα μείνει στο σπίτι μας ή θα πάει σε ξενοδοχείο => θα μείνεις σπίτι μας ή θα πας σε ξενοδοχείο;

πώς έγραψε τόσο καλά στις εξετάσεις => πώς έγραψες τόσο καλά στις εξετάσεις;

πώς θα με βοηθήσουν => πώς θα σε βοηθήσουμε;

για ποιο λόγο με τιμώρησαν => για ποιον λόγο σε τιμώρησαν;

ποιος τον βοήθησε στην έκθεση => ποιος σε βοήθησε στην έκθεση;

αν υπάρχει καλύτερος μαθητής από μένα => υπάρχει καλύτερος μαθητής από μένα;

Ευθύς και πλάγιος λόγος

1. Να ... πλάγιο.

1. Τοποθετήθηκε πως δεν είπε ψέματα.

2. Της ευχήθηκε χρόνια πολλά και ευτυχισμένα.

3. Μου ζήτησε να πλύνω εγώ τα πιάτα σήμερα.

4. Με παρακάλεσε να βάλω εγώ βενζίνη στο αμάξι την επόμενη μέρα.

5. Του απευθύνθηκε θυμωμένος μην ξανασηκώσει το κινητό του χωρίς να του πει.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

11. Να μετατρέψετε ... ευθύ.

1. Γιατί δεν έκανες τις ασκήσεις;
2. Θα πείτε την αλήθεια για τα γεγονότα;
3. Όλα θα πάνε καλά.
4. Θα μου δανείσεις το βιβλίο σου;

12. Να μετατρέψετε ... μέσα στις παρενθέσεις.

1. Με ρώτησε αν θα κρατήσω την υπόσχεσή μου.
2. Είπε πως αν και δεν τον προσκάλεσαν θα πάει.
3. Αναρωτιόταν τι έχει συμβεί.
4. Με διέταξε να μην πω τίποτα σε κανέναν.
5. Μου απάντησε πως αν θέλει μπορεί να ανατρέψει όλα τα σχέδιά μου.
6. Ο διοικητής τους διατάζει να ετοιμαστούν για εκδίκηση.
7. Μου υποσχέθηκε ότι θα με βοηθήσει οικονομικά.
8. Μου ανακοίνωσε ότι θα τον τιμωρήσει αν δεν είναι συνεπής στις υποχρεώσεις του.

Λεξιλόγιο – κυριολεξία και μεταφορά

1. Να γράψετε ... προτάσεων.

1. Το μπουκάλι άδειασε μεμιάς.
2. Αγόρασα ένα κίτρινο φόρεμα.
3. Βλέπω σύννεφα στον ουρανό, μάλλον θα βρέξει.
4. Το χρώμα αυτό είναι πολύ σκούρο.

2. Στις περιόδους ... σημασία.

1. περιγράφουν με μελανά χρώματα
2. Οι μαγνητικές μας παραλίες αποτελούν πόλο έλξης
3. ένα σημαντικό βήμα τεχνολογικής εξέλιξης.
4. μια αστείρευτη πηγή έμπνευσης.
5. σε έναν τεράστιο όγκο πληροφοριών.
6. σχεδιάζει το μέλλον του με μεγαλύτερη αισιοδοξία.
7. Οι προκαταλήψεις γεννιούνται και αναπαράγονται

Λεξιλόγιο

1. Τοποθετήστε ... του.

Ρατσιστής: πιστεύει στη φυλετική διάκριση, εθνική καθαρότητα, διάκριση ατόμων, μισαλλοδοξία, στιγματίζει τον πολιτισμό, είναι δέσμιος προκαταλήψεων, μελανό σημείο του πολιτισμού μας, εκκολάπτει τον φυλετισμό

Ανθρωπισμός: υποθάλλει/αντιτάσσεται στον ρατσισμό, δικαίωμα, ετερότητα, ανεκτικότητα στη διαφορετικότητα, στηλιτεύει τον ρατσισμό, καταδικάζει τη φυλετική διάκριση

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

2. Συμπληρώστε ...νόημα.

Κοινωνίες, πολυπολιτισμικές, ομοιογένεια, ομάδες, ιδεολογία, χαρακτήρα, διαφορετικότητα, ρατσισμού

Παραγωγή λόγου**ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ****ΠΡΟΛΟΓΟΣ**

Θέμα & ζητούμενα: Συμφωνούμε ότι τα ρατσιστικά επεισόδια έχουν ενταθεί στην κοινωνία. Ξεκινάμε με το αντίθετο (διαφορετικότητα/ανθρωπισμός) και αναφέρουμε την αξία του. Έπειτα παραδεχόμαστε ότι ο ρατσισμός (έννοια που αναλύουμε) έχει πάρει προεκτάσεις. ΔΕΝ ΕΠΕΞΗΓΟΥΜΕ, ΟΥΤΕ ΑΝΑΛΥΟΥΜΕ. Συνοπτικά και σύντομα αναφερόμαστε στα ζητούμενα που ζητήθηκαν από την εκφώνηση του θέματος.

ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ**1. ΑΙΤΙΕΣ**

- Αναπαραγωγή στερεοτύπων και προκαταλήψεων
- Έλλειψη ουσιαστικής και ανθρωπιστικής παιδείας
- Προβολή αρνητικών προτύπων από τα ΜΜΕ
- Ξενοφοβία και εθνικισμός

2. ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ

- Ανθρωπιστική καλλιέργεια, μεταλαμπάδευση αξιών
- Αγωγή από το οικογενειακό περιβάλλον
- Απόκτηση κοινωνικής συνείδησης
- Εθελοντισμός και συμμετοχή σε μη κυβερνητικές οργανώσεις
- Ενεργοποίηση φορέων και κινητοποίηση πνευματικών ανθρώπων

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συνοψίζουμε όσα αναφέρθηκαν και τονίζουμε την ανάγκη μείωσης των ρατσιστικών φαινομένων.

Κριτήριο αξιολόγησης

11. Ο ρατσισμός λειτουργεί σε ένα υποσυνείδητο επίπεδο, γεγονός που σημαίνει πως οι άνθρωποι είναι ρατσιστές χωρίς να το αντιλαμβάνονται.
12. Η έρευνα κατέληξε στο συμπέρασμα πως ο ρατσισμός πολλές φορές λειτουργεί υποσυνείδητα. Η έρευνα αυτή μπορεί να αναδείξει το πρόβλημα της ασυνείδητης επιρροής συγκεκριμένων νευρώνων του εγκεφάλου και με τον τρόπο αυτό να πετύχουμε την εξάλειψη του ρατσισμού.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

13. Τίτλος: «Ο ρατσισμός συνδέεται με το υποσυνείδητο του ανθρώπου».
14. Καθοδηγούν τις συναισθηματικές αποφάσεις / να δουν τον ρατσισμό με άλλο μάτι
15. Ο συντάκτης του κειμένου κάνει επίκληση στην αυθεντία, προκειμένου να προσδώσει στον λόγο του αξιοπιστία και αντικειμενικότητα.
16. Ο λόγος είναι ευθύς. Μετατροπή: Η Φελπς δήλωσε ότι μέχρι πρόσφατα ήταν αδιανόητο ότι θα μπορούσε να μελετηθεί ο τρόπος που ο ανθρώπινος εγκέφαλος αντιδρά στη θέα ενός άλλου ανθρώπου διαφορετικής εθνικότητας.
17. Αν η έρευνα προς αυτήν την κατεύθυνση μπορεί: δευτερεύουσα πλάγια ερωτηματική πρόταση ολικής άγνοιας, λειτουργεί συντακτικά ως αντικείμενο στο «αναρωτήθηκε».

Διαρθρωτικές λέξεις

1. Να συνεχίσετε τις... λέξη.

1. Τα άτομα που διαθέτουν υψηλά εισοδήματα και καλό μορφωτικό επίπεδο έχουν περισσότερες πιθανότητες πρόσβασης στο Διαδίκτυο. Αντιθέτως, τα άτομα με χαμηλό εισόδημα και μορφωτικό επίπεδο έχουν λιγότερες δυνατότητες.
2. Στην εφηβεία εμφανίζονται τα πρώτα προβλήματα, που διακόπτουν την ανεμελιά και την αθωότητα των πρώτων παιδικών χρόνων. Τα προβλήματα αυτά είναι η ένταξη στις ομάδες συνομηλίκων, οι αυξημένες υποχρεώσεις, η αναζήτηση της ταυτότητας, κ.ά.
3. Η σχέση με το άλλο φύλο είναι καθοριστικής σημασίας για την ωρίμανση των εφήβων, γιατί βοηθά τους νέους να σχηματίσουν την ταυτότητά τους.
4. Ο έφηβος κλείνεται στον εαυτό του. Έτσι αντιμετωπίζει προβλήματα κοινωνικοποίησης και προσαρμογής.

2. Με ποιους τρόπους ... παραγράφους;

1. Ο πρώτος λόγος, ο δεύτερος λόγος: απαρίθμηση | δηλαδή: επεξήγηση | το φαινόμενο αυτό: αναφορά στην ανεργία μέσω δεικτικής αντωνυμίας | έτσι: συμπέρασμα.
2. Παράλληλα: χρονική συσχέτιση | Μάλιστα: έμφαση | όπως προκύπτει: συμφωνία | αντίθετα: αντίθεση
3. Οι μορφές αυτές: αναφορά στην ποίηση μέσω δεικτικής αντωνυμίας | έτσι: συμπέρασμα | αντίθετα: αντίθεση | αργότερα: χρονική σειρά

Ενότητα 4

Ενωμένη Ευρώπη και Ευρωπαίοι πολίτες

Κείμενα

Κείμενο 1

Ερωτήσεις κατανόησης

1. Ποιες ... πολιτισμών;

Τα δικαιώματα του ανθρώπου, η κοινωνική αλληλεγγύη, η ελευθερία της οικονομικής δραστηριότητας, η δίκαιη κατανομή των καρπών της οικονομικής ανάπτυξης, το δικαίωμα για ένα προστατευόμενο περιβάλλον, ο σεβασμός της πολιτισμικής, γλωσσικής και θρησκευτικής πολυμορφίας και μια αρμονική σύνθεση ανάμεσα στην παράδοση και την πρόοδο είναι οι αξίες που απολαμβάνουν οι Ευρωπαίοι πολίτες. Επιπλέον, οι Ευρωπαίοι πολίτες έχουν ένα κοινό πρότυπο το οποίο ακολουθούν παρά τις διαφορές τους.

Κείμενο 2

Άσκηση παραγωγής

4. Εμπνευσμένοι ... στον δυτικό.

Ο ελληνικός πολιτισμός έχει προσφέρει πολλά εφόδια στον δυτικό πολιτισμό. Αρχής γενομένης, στον αρχαίο κόσμο καλλιεργήθηκαν οι αξίες που αποτέλεσαν τη βάση για τη δημιουργία του ευρωπαϊκού στερεώματος. Μέσα σε αυτές ανήκει το δημοκρατικό ιδεώδες, το οποίο σήμερα έχει επικρατήσει ως το βασικό πολίτευμα των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εξίσου σημαντική ήταν και η προσφορά των Ελλήνων στις τέχνες, τα γράμματα και τον πολιτισμό. Δεν πρέπει να ξεχνάμε πως οι Ολυμπιακοί Αγώνες ξεκίνησαν στην ελληνική αρχαιότητα και έκτοτε έχουν επικρατήσει ως παγκόσμιο γεγονός. Τέλος, οι Έλληνες έθεσαν τις βάσεις για το θέατρο και τη δραματική τέχνη, το οποίο καλλιεργήσαν μιμούμενοι οι Ευρωπαίοι αρκετούς αιώνες μετά.

Κείμενο 3

Ερωτήσεις κατανόησης

1. Σε ποιες ενέργειες ... θα αποκομίσει;

Η Ελλάδα προκειμένου να γίνει ανταγωνιστική θα πρέπει να βελτιώσει την οικονομική της κατάσταση, να βελτιώσει τον δημόσιο τομέα και να παρακολουθεί από κοντά τις τεχνολογικές εξελίξεις. Με αυτόν τον τρόπο, θα καταφέρει βελτιώσει μακροπρόθεσμα την εικόνα του βιοτικού επιπέδου, των υπηρεσιών, του κράτους πρόνοιας και γενικότερα την ποιότητα ζωής για όλους.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

2. Ποιο είναι ... Ένωσης;

Το όραμα της Ενωμένης Ευρώπης είναι το όραμα της οικοδόμησης μιας ενιαίας Ευρώπης, όπου η παρουσία των συνόρων θα είναι ελάχιστα αισθητή. Οι λαοί, πέρα από τη δική τους ξεχωριστή εθνική συνείδηση, θα νιώθουν ότι έχουν μια κοινή πατρίδα, είναι πολίτες της Ευρώπης. Θα νιώθουν ότι είναι φορείς ενός ενιαίου πολιτισμού, κοινού για όλους, του ευρωπαϊκού πολιτισμού, αυτού του πολύχρωμου, πλούσιου και λαμπερού ψηφιδωτού, όπου ο κάθε λαός τοποθετεί τη δική του ψηφίδα. Θα βιώνουν την Ευρώπη ως ενιαίο χώρο, ως σύνθετη ολότητα, ως χώρο συνάντησης και αλληλεπίδρασης πολιτισμών, που όλοι μαζί απαρτίζουν τον ευρωπαϊκό πολιτισμό.

3. Να σχολιάσετε ... είναι ό, τι πολυτιμότερο μπορούμε να «εξάγουμε».

Η συγκεκριμένη πρόταση αναφέρεται στον πολιτισμό της Ελλάδας, ο οποίος είναι από τους πιο παλιούς και αξιόλογους πολιτισμούς. Ως Έλληνες οφείλουμε να διαφυλάσσουμε και να προωθήσουμε τον πολιτισμό και την παράδοσή μας, καθώς αυτός αποτελεί μια μεγάλη κληρονομιά με αστείρευτο πλούτο.

Ασκήσεις λεξιλογίου και δομής

1. Να βρείτε ... απαιτήσεις.

Οικοδομήσουμε = χτίσουμε

Βελτίωση = καλύτερευση

Ενιαίο = συνεχές

Απαιτήσεις = διεκδικήσεις

2. Στην προτελευταία ... ανάπτυξής της.

Θεματική περίοδος: Πιστεύω...Παιδεία / Λεπτομέρειες: Γί' αυτό...έρευνα / Κατακλείδα: δεν έχει.

Τρόπος ανάπτυξης: Αιτιολόγηση

Αναφορικές προτάσεις

1. Να αναγνωρίσετε ... λειτουργία τους.

1. Όποιος θέλει τα πολλά, χάνει και τα λίγα => ονοματική, ελεύθερη, εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία «όποιος», λειτουργεί συντακτικά ως υποκείμενο στο «χάνει».

2. Μην ακούς ό,τι σου λένε => ονοματική, ελεύθερη, εισάγεται με το αναφορικό «ό,τι», λειτουργεί συντακτικά ως αντικείμενο στο «ακούς».

3. Ο Γιάννης έγινε ό,τι ποθούσαν οι γονείς του => ονοματική, ελεύθερη, εισάγεται με το αναφορικό «ό,τι», λειτουργεί συντακτικά ως κατηγορούμενο στο «έγινε».

4. Οι σχέσεις μεταξύ των κρατών που γειτονεύουν δεν είναι πάντα φιλικές => ονοματική, επιθετική, εισάγεται με το «που», λειτουργεί συντακτικά ως επιθετικός προσδιορισμός στο «κρατών».

5. Του χάρισε έναν ηλεκτρονικό υπολογιστή, ό,τι δηλαδή χρειαζόταν για τη δουλειά του => ονοματική, ελεύθερη, εισάγεται με το αναφορικό «ό,τι», λειτουργεί συντακτικά ως επεξήγηση στο «υπολογιστή».

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

2. Να αντικαταστήσετε ... ή αντωνυμία.

1. Η απόφαση που (=την οποία) πήρε δεν ήταν σωστή.
2. Δε θα ήθελα να είμαι στη θέση που (=στην οποία) βρίσκεσαι.
3. Οι μαθητές που (=των οποίων το επώνυμο) το επώνυμό τους αρχίζει από Κ θα ενταχθούν στο τρίτο τμήμα της τάξης.

3. Βάλτε κόμμα ... το χρειάζονται.

1. Ο Νίκος, που πρώτευσε στις εξετάσεις, είναι συμμαθητής μου.
2. Το τρίγωνο που έχει μία γωνία ορθή λέγεται ορθογώνιο.
3. Οι νέοι που ξέρουν καλά ξένες γλώσσες βρίσκουν πιο εύκολα δουλειά.
4. Ο Πλάτων, που ήταν φιλόσοφος, έγραψε και ποιήματα.

4. Να αναγνωρίσετε ... λειτουργία τους.

1. Το παιδί που φώναζε εχθές συνέχεια πήρε καλούς βαθμούς => ονοματική, επιθετική, εισάγεται με το «που», λειτουργεί συντακτικά ως επιθετικός προσδιορισμός στο «παιδί».
2. Το παιδί το οποίο φώναζε εχθές συνέχεια πήρε καλούς βαθμούς => ονοματική, επιθετική, εισάγεται με το «το οποίο», λειτουργεί συντακτικά ως επιθετικός προσδιορισμός στο «παιδί».
3. Όποιος θέλει παγωτό να σηκώσει το χέρι του => ονοματική, ελεύθερη, εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία «όποιος», λειτουργεί συντακτικά ως υποκείμενο στο «να σηκώσει».
4. Οποιοσδήποτε θέλει παγωτό να σηκώσει το χέρι του => ονοματική, ελεύθερη, εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία «οποιοσδήποτε», λειτουργεί συντακτικά ως υποκείμενο στο «να σηκώσει».
5. Όσοι επιθυμούν διακοπές δωρεάν να κάνουν αίτηση => ονοματική, ελεύθερη, εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία «όσοι», λειτουργεί συντακτικά ως υποκείμενο στο «να κάνουν».
6. Οσοιδήποτε επιθυμούν διακοπές δωρεάν να κάνουν αίτηση => ονοματική, ελεύθερη, εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία «οσοιδήποτε», λειτουργεί συντακτικά ως υποκείμενο στο «να κάνουν».
7. Αυτός είναι ό,τι να 'ναι => ονοματική, ελεύθερη, εισάγεται με το αναφορικό «ό,τι», λειτουργεί συντακτικά ως κατηγορούμενο στο «είναι».
8. Μου είπε να αγοράσω οτιδήποτε θέλω => ονοματική, ελεύθερη, εισάγεται με το αναφορικό «οτιδήποτε», λειτουργεί συντακτικά ως αντικείμενο στο «αγοράσω».

5. Να βάλεις ... πρέπει.

1. Μου είπε ότι ήταν άρρωστος.
2. Ζήτησε μου ό,τι θέλεις.
3. Μη χάσεις την ψυχραιμία σου, ό,τι κι αν γίνει.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

4. Νομίζω ότι έχασες την ψυχραιμία σου.
5. Ξέρει ότι αυτό είναι σωστό, αλλά κάνει ό,τι του κατέβει.

6. Συμπληρώστε τα κενά των προτάσεων με που και πού.

1. Που
2. Που
3. Πού
4. Που
5. Πού
6. Που

7. Να επισημάνετε ... που έχουν.

1. Όσοι κοιμούνται ξεκουράζονται => υποκείμενο στο «ξεκουράζονται»
2. Στην εποχή μας είσαι ό,τι δηλώσεις => κατηγορούμενο στο «είσαι»
3. Κάλεσε όποιον θέλεις => αντικείμενο στο «κάλεσε»
4. Εκείνος που μας κοιτάζει είναι ο καθηγητής μου => επιθετικός προσδιορισμός στο «εκείνος»
5. Η βιβλιοθήκη μας είναι ό,τι καλύτερο έχουμε => κατηγορούμενο στο «είναι»
6. Οι άνθρωποι δεν γνώριζαν την πολιτική τέχνη, της οποίας μέρος είναι η πολεμική. => ετερόπτωτος προσδιορισμός στην «τέχνη»
7. Πιστεύω ότι αυτό ήταν το κοφτερό, ό,τι μας συμβούλευσες εσύ. => επεξήγηση στο «αυτό».
8. Πάρε την εργασία όποιου θέλεις και μελέτησε την => γενική κτητική στο «εργασία».
9. Μετά από λίγο καιρό θα χορεύεις όπως χορεύω εγώ. => επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου
10. Καταριέται τη μοίρα του, που τον έκανε φτωχό. => επιθετικός προσδιορισμός στη «μοίρα».
11. Ούτε ο Γιώργος, που ήταν καλός μαθητής, πήγε καλά στις εξετάσεις => επιθετικός προσδιορισμός στο «Γιώργος».
12. Μου χρειάζεται μια οικιακή βοηθός, που να με βοηθά στις δουλειές του σπιτιού => επιθετικός προσδιορισμός στην «οικιακή βοηθό».
13. Όποιος πεθαίνει σήμερα χίλιες φορές πεθαίνει => υποκείμενο στο «πεθαίνει».
14. Οι ιτιές σφυρίζουν σαν να μοιρολογούν. => επιρρηματικός προσδιορισμός της παρομοίωσης
15. Φάε και πιες όσο θέλεις. => επιρρηματικός προσδιορισμός του ποσού

Λεξιλόγιο – συνώνυμα & αντώνυμα**1. Να αντιστοιχίσετε ... τους της Β' στήλης.**

1στ, 2η, 3δ, 4α, 5β, 6ι, 7γ, 8θ, 9ε, 10ζ

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

2. Να αντιστοιχίσετε ...της Β' στήλης.

1δ, 2α, 3στ, 4β, 5γ, 6ε, 7ζ

3. Να βρείτε ... λέξεων.

Άψογο = τέλειο, θωπεία = χάδι, βιαιοπραγούν = χειροδικούν, λυσιτελή = επωφελή, έγκλειστοι = κρατούμενοι, πείσμα = επιμονή, καιροφυλακτεί = караδοκεί, προφάσεις = δικαιολογίες, επιπόλαιη = ανεύθυνη, παραδοσιακός = φολκλορικός, αμελητέα = λίγη, εκπρόθεσμη = ληξιπρόθεσμος

4. Να βρείτε ... λέξεων.

1. Μεμπτός
2. Ψόγος
3. Ειρηνεύονται
4. Ανώφελα
5. Ελεύθεροι
6. Μοιρολατρία
7. Αποκαλύπτεται
8. Αλήθειες
9. Υπεύθυνη
10. Μοντέρνος
11. Ικανοποιητική
12. Εμπρόθεσμος

Λεξιλόγιο

1. Να ... παραγράφων.

- 1) Ευρωπαϊκή, ενοποίηση, ανάπτυξη, εξέλιξη, ένωση
- 2) Δαπανώνται, αναπτυξιακής, μέλη, βοήθειας, αναπτυγμένες
- 3) Πρόβλημα, οικονομικώς, αδύναμες, ανισότητα, ισχυρές
- 4) Ενοποιητικής, ειρήνης, θεσμικό, δημοκρατικές, ευρωεκλογών, προάσπιση, δικαιωμάτων, ένταξης

Θέματα προς ανάπτυξη

Τι θα ... για κάθε τομέα:

• οικονομικό-εμπορικό

Με την ένταξη της Ελλάδας στην ΕΕ, αρχικά ενισχύεται η ελληνική οικονομία με κοινοτικούς πόρους, προκειμένου να συγκλίνει με τις οικονομίες των ανεπτυγμένων κρατών-μελών. Επιπλέον, διευρύνεται η αγορά πώλησης και απορρόφησης των ελληνικών προϊόντων, ενώ από την άλλη μεριά, η εισαγωγή αγαθών γίνεται πολύ πιο εύκολη, καθώς παρατηρείται διευκόλυνση των συναλλαγών με τη χρήση του κοινού ευρωπαϊκού νομίσματος.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

• πνευματικό-επιστημονικό

Πραγματοποιείται η επαφή των Ελλήνων με άλλους λαούς, πολιτισμούς και κουλτούρες, και συνεπώς επιταχύνεται η διεύρυνση και γονιμοποίηση του ελληνικού πνεύματος. Από την άλλη μεριά, προάγεται η επαφή με άλλους πολιτισμούς και κουλτούρες, η προώθηση των γραμμάτων, των τεχνών και των επιστημών, αλλά και ο εκσυγχρονισμός της εκπαίδευσης. Η επιστημονική έρευνα προάγεται, καθώς διοργανώνονται συνέδρια και ημερίδες σε όλα τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια, ενώ υπάρχει δυνατότητα φοίτησης Ελλήνων φοιτητών σε πανεπιστήμια του εξωτερικού μέσω του προγράμματος Erasmus+.

Κριτήριο αξιολόγησης

18. Γιατί η Ευρώπη έσωσε από το ελληνικό πνεύμα τα καλύτερα στοιχεία και τα συνέχισε τον καιρό που εμείς τα είχαμε χάσει. Ευρωπαίοι πρωτομάζεψαν τα δημοτικά μας τραγούδια, αξιολόγησαν τα βυζαντινά μας, δίδαξαν τους λαογράφους μας, ανακάλυψαν τους λαϊκούς μας καλλιτέχνες.
19. Α) Που δεν υπάρχει πια Β) που εμείς τα είχαμε χάσει Γ) που είναι το δικό μας ιδιαίτερο στοιχείο Δ) όπως μας βοήθησε Ε) όπου να μπορεί κανείς σήμερα
20. δεν σημαίνει ότι αλλοτριωθήκαμε, αλλά ότι συνειδητοποιήσαμε ουσιαστικά τη μοναδικότητά μας | δεν σημαίνει ότι αρνηθήκαμε τη βυζαντινής ή τη λαϊκή μας παράδοση, ούτε τις ασιατικές επιδράσεις μας | Ούτε άλλωστε η Ευρώπη μας θέλει να πιθηκίζουμε, να τη μιμούμαστε και να γινόμαστε καθρέφτες της.
21. Ο, Ε, Ε, Ο, Ε
22. Κομίζω = μεταφέρω | Η διαφύλαξη και η προστασία της προσωπικής ευεξίας και της σωματικής και ψυχικής υγείας των παιδιών κομίζει οφέλη σε καθέναν ξεχωριστά, στην κοινωνία συνολικά και στην οικονομία.

Τρόποι ανάπτυξης παραγράφου

- A. Παραδείγματα
- B. Διαίρεση
- Γ. Αιτιολόγηση
- Δ. Σύγκριση-αντίθεση
- Ε. Ορισμός
- ΣΤ. Αναλογία
- Z. Αίτιο-αποτέλεσμα
- H. Ορισμός και διαίρεση (συνδυασμός μεθόδων)

1. Βρείτε τους τρόπους ανάπτυξης παραγράφου.

1. Παραδείγματα
2. Παραδείγματα
3. Ορισμός και σύγκριση-αντίθεση

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!